

Relatie gewichtsverlies en worpresultaat

Veel gewichtsverlies teef in lactatie voorspelt een tegenvallende worp in het hierop volgend jaar

In de Pelsdierenhouder van juni 2013 heeft u kunnen lezen wat het effect van veel gewichtsverlies van de teef is. Het artikel bevatte toen al de gegevens van de lactatieperiode 2013 en daarom kan er op dit moment geen extra nieuws aan toegevoegd worden. Toch is het belangrijk om bewust te zijn van dit effect en er indien mogelijk op te reageren.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

We hebben een relatie gelegd tussen het gewichtsverlies van de teef in de lactatieperiode en het aantal pups van de teef in de volgende worp. Aanleiding hiervoor waren de resultaten uit de volgende twee projecten: 'water voor pups' en 'teven en pups naar het aantal actieve spenen'. Beide projecten lieten zien dat er teven zijn met veel gewichtsverlies, teven met

weinig gewichtsverlies tot zelfs teven met groei in de lactatie. Vanuit andere diersoorten, m.n. de zeugen, is bekend dat veel gewichtsverlies in een relatief korte periode (4 weken) kan leiden tot minder biggen in de volgende worpen. In de varkenshouderij kan dit effect een reden zijn om de zeug niet in te zetten voor verdere productie.

- Effect is met name gerelateerd aan een hogere gust %, maar ook aan minder levend geboren (lgb) pups per worp bij dieren die het jaar ervoor veel gewichtsverlies vertoonden.
- Dit verschil is 2 jaar achtereen gevonden.
- Het resultaat van teven met groei was beide jaren net iets minder dan de groep met weinig gewichtsverlies, dus ook significant beter ten opzichte van dieren met veel gewichtsverlies.
- De pups van teven met veel gewichtsverlies wegen minder op 7 weken leeftijd (-10%) dan die bij teven met weinig gewichtsverlies.
- De gele cirkel (verlies tussen 0 en 10%) toont een ander resultaat, bijna geen 0-nesten en geen kleine nesten. Daar tegenover staan juist heel veel nesten met 6 tot 9 pups en uitschieters naar boven.
- Gemiddeld worpresultaat 7,8 lgb pups per gepaarde teef.
- De groene cirkel (groei in de lactatie) zou zowel onder als boven de lijn geplaatst kunnen worden: geen 0 nesten, dus geen guste teven en veel teven met veel lgb pups. Toch is de spreiding groter dan bij de vorige groep.
- Gemiddeld worpresultaat 7,5 lgb pups per gepaarde teef.

De relatie tussen gewichtsverlies in de lactatie en het aantal pups in de volgende worp is afgebeeld in figuur 1. Hierin staan op de x-as alle 270 teven waarvan we het gewichtsverlies hebben gemeten en op de y-as het aantal levend geboren pups in de volgende worp (rode strepen). De zwarte lijn is de lineaire lijn tussen de gevonden waarden van lgb pups. Deze loopt op van links naar rechts: meer lgb pups bij minder gewichtsverlies. De cirkels in de figuur tonen waar de verschillen zitten:

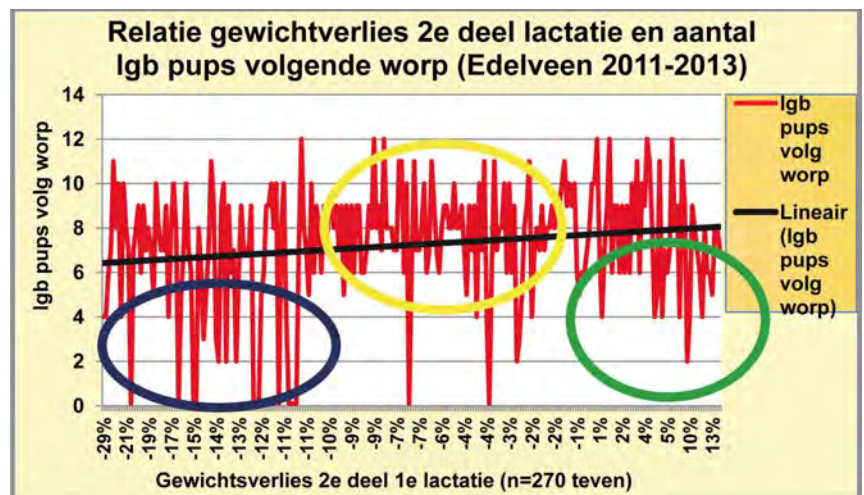
- De blauwe cirkel (gewichtverlies >10%) telt veel strepen tot 0 (gust) en veel strepen tot kleine nestgrootte (2, 3 en 4). Toch ook teven die 10 of meer pups werpen.
- Gemiddeld worpresultaat 6,3 lgb pups per gepaarde teef.

Dit jaar verwachten we weer veel teven met een worpresultaat waarvan we het gewichtsverlies uit 2013 weten. Daarbij hebben we ook veel teven op 7 weken in lactatie gewogen. Mogelijk geeft het gewicht op dat tijdstip al genoeg informatie om deze relatie aan te tonen. Uit voorgaande projecten was het gemiddelde gewicht op 3 weken steeds 1,3 kg, maar een gemiddelde wil niet zeggen wat het exacte gewicht was.

Alle teven met veel gewichtsverlies uitslecteren is nogal rigoureuus, graag vinden we nog duidelijker aanwijzing om zo'n beslissing te rechtvaardigen. Deze resultaten zijn wel een verklaring voor het soms tegenvallende resultaat van de 2e of 3e jaars teven. De impact van de lactatieperiode kan dus heel ver in de toekomst doorweken.

Wat hebben we met dit project aangetoond:

- Er is een grote variatie in gewichtsverlies van teven in de lactatieperiode.
 - Er zijn teven die 30% van hun gewicht verliezen en teven die 10% groeien.
- Het gewichtsverlies wordt beperkt wanneer:
 - Er een goede watervoorziening voor de pups is in of bij het nachthok.
 - De teef veel actieve spenen heeft.
- Het gewichtsverlies lijkt teefgebonden.
 - Teven die dit jaar veel gewicht verliezen, doen dat ook volgend jaar.
 - Teven die dit jaar weinig gewicht verliezen, doen dat ook volgend jaar.
- Teven met veel (>10%) gewichtsverlies in de vorige lactatie hadden een 1,5 pup lager fokresultaat in vergelijking met teven die weinig gewichtsverlies (<10% - 0%) hadden.

Figuur 1: Gewichtsverlies teef en haar volgende worp